

“Ukupan vanjski dug Srbije smanjen je za 875 milijuna dolara u odnosu na kraj prošle godine i krajem rujna iznosio je 12,61 mrd dolara. Za njegovo održavanje na toj razini neophodno je da do 2010. godine stopu gospodarskog rasta od pet posto prati značajno smanjenje javne potrošnje. Kako je navedeno u dopunjenoj studiji Narodne banke Srbije (NBS) o održivosti vanjskog duga, smanjeno je i učešće vanjskog duga u bruto društvenom proizvodu (BDP) na 59 posto, sa 71 posto koliki je udio bio krajem prošle godine. Odnos vanjskog duga i izvoza, smanjen je sa 387 na 258 posto, što Srbiju približava grupi srednje zaduženih zemalja. U Studiji je istaknuto da je za održivost vanjskog duga na srednji rok neophodan prosječni godišnji rast BDP-a od pet posto, rast izvoza od 12 posto i uvoza od sedam posto godišnje do kraja ovog desetljeća. Da bi se ostvarile ove pretpostavke, iz NBS ističu da se moraju nastaviti strukturne i institucionalne reforme i da investicije sa sadašnjih 16,5 posto moraju u 2009. godini dosegnuti 25 posto BDP-a. Upozorenje da treba poduzeti ozbiljne mjere NBS obrazlaže povećanjem stope servisiranja vanjskog duga sa oko 20 na 24 posto, što je sve bliže kritičnim vrijednostima.”

Citat kojeg sam preuzeo iako je nešto podulji nisam želio skraćivati iz prostog razloga da hrvatskoj javnosti prikazem jedan mogući pogled i analitički pristup u jednoj prilično destruiranoj državi u proteklih petnaestak godina otkad se raspala bivša Jugoslavija.

Iz prikaza je razvidno da se je dug smanjio; u Hrvatskoj govorimo kako smo zaustavili rast inozemnog duga što je rezultat, a to nismo rekli, «sugestije» MMF-a da se ubuduće hrvatska država zadužuje na hrvatskom financijskom tržištu. U prethodnim tekstovima sam analizirao učinke rasta domaćeg nasuprot inozemnom javnom dugu.

Posebno bih želio naglasiti u citiranom tekstu stav kako se veličina investicija kao proporcija bruto domaćeg proizvoda uzima za temeljnu varijablu što znači da nije moguće uredno vraćati dug (bez socijalnih potresa) ukoliko se ne dinamizira privredna aktivnost. Ovo je značajno tim više što u raspravi o inozemnom dugu u Srbiji značajno mjesto pripada centralnoj banci.

Nadajmo se da će se i u Hrvatskoj uskoro o inozemnom dugu progovoriti na jednak način.